

VOORSTEL BLARICUM

Raadsvoorstel nummer	: 2019-39
BABS nummer	: 21185
Raadsvergadering d.d.	: 25-06-2019
Rondetafelgesprek d.d.	: 11-06-2019
Presidium d.d.	: 03-06-2019
Portefeuillehouder	: E.J.M. Boersen-de Jong (Blaricum)
Vorbereid door	: Peter van Dijk, Control & Financiën, toestel: 346

Onderwerp	: Regionale strategische samenwerkingsagenda Regio Gooi en Vechtstreek 2019-2022
Voorstel	: De gemeenteraad besluit: 1. In te stemmen met de speerpunten voor 2019 – 2022 (de WAT-vraag); 2. Nu niet in te stemmen met de voorstellen ten aanzien van de legitimatie en versterking van de slagkracht (de HOE-vraag), aangezien een nader in te stellen Denktank hiervoor het einde van dit jaar nadere voorstellen voor zal uitwerken.

Bijlagen

Voorstel: Voorstel_21185.doc

Bijlage: Aanbiedingsbrief RSA 2019-2022

Bijlage: RSA Gooi en Vechtstreek 2019 - 2022

Bijlage: RSA opm vanuit team RO en MO

Bijlage: Raadsbesluit gemeente Blaricum vaststellen RSA 2019 - 2022

Onderwerp

Regionale strategische samenwerkingsagenda regio Gooi en Vechtstreek 2019 - 2022

Geheim of openbaar?

Openbaar.

Besluiten

De gemeenteraad besluit:

1. in te stemmen met de speerpunten voor 2019 – 2022 (de WAT-vraag);
2. nu niet in te stemmen met de voorstellen ten aanzien van de legitimatie en versterking van de slagkracht (de HOE-vraag), aangezien een nader in te stellen Denktank hiervoor het einde van dit jaar nadere voorstellen voor zal uitwerken.

Inleiding

Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren werken samen in de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Negentig procent van de taken van de Regio Gooi en Vechtstreek zijn uitvoeringstaken. Van het ophalen van het huisvuil door de GAD tot het 24/7 bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling door Veilig Thuis. Tien procent van het takenpakket betreft ondersteuning van de bestuurlijke samenwerking tussen de gemeenten. Meestal onderwerpen die niet de uitvoeringsorganisatie betreffen, maar vormen van samenwerking die nodig zijn om het gebied en de samenleving te versterken. Zoals de energietransitie, woningbouw en de vormgeving van zorg en ondersteuning voor kwetsbare inwoners.

In 2015 pasten de gemeenten de gemeenschappelijke regeling aan. Toen is het instrument 'regionale samenwerkingsagenda' in de regeling opgenomen. De samenwerkingsagenda bevat speerpunten van regionale samenwerking. Bij aanvang van een nieuwe raadsperiode bereiden de portefeuillehouders de totstandkoming van de regionale samenwerkingsagenda voor die periode voor. Gemeenteraden stellen de agenda lokaal vast.

De gemeenteraden Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren stelden in het voorjaar 2016 de eerste regionale samenwerkingsagenda Gooi en Vechtstreek 2015 – 2018 vast. Deze agenda bevatte twintig speerpunten en omvatte het gehele palet van regionale samenwerking. Van strategische beleidsonderwerpen, tot concrete uitvoeringsprojecten.

In het najaar 2018 zijn de Regioambassadeurs en het Regiobestuur gestart met de voorbereidingen om te komen tot een geactualiseerde regionale samenwerkingsagenda 2019 – 2022. Deze regionale samenwerkingsagenda ligt nu ter vaststelling voor.

Doel

Het gezamenlijk vaststellen van speerpunten van regionale samenwerking in Gooi en Vechtstreek met als doel focus aan te brengen en de democratische legitimatie en slagkracht van de regionale samenwerking te versterken.

Toelichting besluit (argumenten)

Voor deze agenda heeft de gemeenteraad eerst lokaal haar zienswijze kenbaar gemaakt. Tijdens het Regiocongres van 5 februari 2019 en het Regiopodium van 22 maart 2019 hebben raadsleden en bestuurders gezamenlijk de zienswijzen geduid en nader uitgewerkt. Vervolgens heeft het Regiobestuur de ontwerp regionale samenwerkingsagenda opgesteld en ter vaststelling vrijgegeven.

Gemeenteraden stemmen vooraf mogelijke amendementen af, zodat deze in alle gemeenteraden voorgelegd kunnen worden. De definitieve amendementen dienen uiterlijk 24 mei bij de regio G&V ingediend te worden, waarna de regio de gemeenten hierover voor 1 juni zal adviseren.

Focus

Gemeenteraden brengen focus aan in de regionale samenwerking door in de zienswijzen het aantal speerpunten terug te brengen van twintig naar vijf. De gemeenten richten zich op de ruimtelijk economische ontwikkeling van Gooi en Vechtstreek om het hoogwaardige sociale en culturele voorzieningenniveau voor de inwoners te kunnen behouden.

Gemeenten kiezen er met deze regionale samenwerkingsagenda voor om in de samenwerking met de gemeenteraden gericht aan de slag te gaan op een beperkt aantal strategische onderwerpen. Andere onderwerpen zijn ook van belang, maar vallen onder de reguliere planning en control cycli van de Regio Gooi en Vechtstreek. Door het aantal onderwerpen te beperken kunnen de gemeenteraden en het Regiobestuur ook gericht aan de slag met het verbeteren van de legitimatie en het versterken van de slagkracht van regionale samenwerking.

Met de voorgestelde focus voor de 5 speerpunten kan worden ingestemd (de WAT-vraag). Wel wordt gewezen op de ambtelijke kanttekeningen hierbij in de bijlage bij dit voorstel.

Legitimatie

De Regio Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten. Toch sluit een zakelijke omschrijving als een 'regeling' niet goed aan bij het maatschappelijke en politieke belang van de afspraken die de gemeenten maken in de regionale samenwerking. Onderwerpen als zorg, energietransitie, bereikbaarheid, woningbouw, landschap en werkgelegenheid behoren allang niet meer alleen tot het lokale domein. Samenwerking tussen gemeenten en met inwoners en maatschappelijke partners is nodig om het verschil te kunnen maken voor inwoners. Maar hoe zorgen de gemeenten dan voor de democratisering van de afspraken in regionale samenwerking? De gemeenten en het Regiobestuur stellen voor om dit gericht te doen. Dat betekent dat per onderwerp afwegen op welke wijze gemeenteraden, inwoners en maatschappelijke partners betrokken worden. Gericht afwegen van onderwerpen is nodig, omdat niet alle onderwerpen in dezelfde fase van voorbereiding, uitvoering en evaluatie zitten. Op sommige dossiers, zoals de omgevingsvisie, is gezamenlijke kaderstelling nodig. Andere dossiers, zoals de versterking van het sociaal domein, bevinden zich meer in de uitvoering van beleid. En weer andere dossiers, zoals het Van Afval Naar Grondstof, vragen om een evaluatie en mogelijke bijstelling van beleid.

Om de regionale samenwerking te democratiseren, gaan de gemeenten experimenteren met een aantal nieuwe instrumenten binnen de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Er komt een voorstel tot het jaarlijks organiseren van het Regiocongres, waar strategische onderwerpen voorbereid en politiek geduid worden. Het Regiocongres krijgt het karakter van een partijcongres. Afspraken die op het Regiocongres gevormd en geduid worden, dienen lokaal bekrachtigd te worden. Daarnaast komt het Regiobestuur met een voorstel tot het instellen van één of meerdere adviescommissie(s), waarin raadsleden zitting hebben. Deze commissie adviseert het Regiobestuur gericht op een aantal onderwerpen waar kaderstelling van beleid aan de orde is. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regionale omgevingsvisie en de energietransitie. De adviescommissie denkt op de inhoud mee. Ook hier geldt dat het uiteindelijk beleid lokaal bekrachtigd worden, rekening houdend met het advies van de commissie van raadsleden. Het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties en de provincie Noord-Holland ondersteunen de gemeenten en de regionale samenwerking bij het uitvoeren van deze experimenten.

Uit de zienswijzen van de gemeenteraden komt het breed gedragen beeld naar voren dat de gemeenteraden ontevreden zijn over de informatievoorziening vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek. Gemeenteraden ontvangen niet op eenduidige en niet gelijktijdig informatie over de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda. Om dit te verbeteren stelt het Regiobestuur voor om ten aanzien van de onderwerpen uit de regionale samenwerkingsagenda rechtstreeks en eenduidig te communiceren met de gemeenteraden. Dit vraagt ook om een eenduidig woordvoederschap en trekkerschap vanuit het Regiobestuur. Daarom komt het Regiobestuur ook met voorstellen om voor de projecten uit de regionale samenwerkingsagenda te gaan werken met projectwethouders. Hiermee beogen de gemeenten niet alleen de legitimatie van de regionale samenwerking te verbeteren. Het werken met projectwethouders draagt ook bij aan de versterking van de slagkracht door de gebundelde belangenbehartiging.

Slagkracht

Besturen in Gooi en Vechtstreek is een complexe opgave. Aan de westkant van het gebied ligt de metropool Amsterdam. Ten noorden ligt groeiregio Almere. Via de oostkant komt de woon-werk pendel naar Amsterdam binnen. En ten zuiden krijgt Utrecht steeds meer het karakter van een metropool in wording. Bovenregionaal samenwerking is nodig voor de opgaven als gevolg van de centrale ligging van Gooi en Vechtstreek. Dit vraagt om capaciteit, kennis, expertise en geld. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau gaan de gemeenten de kracht van de Regio Gooi en Vechtstreek versterken door per onderwerp gericht taken over te dragen, capaciteit te bundelen of de financiële slagkracht te vergroten.

Ten aanzien hiervan is binnen het Algemeen bestuur, in overleg met de burgemeesters, besproken om hiervoor een Denktank in te stellen, die voor het einde van dit jaar nadere voorstellen uitwerkt ten aanzien van de bovengenoemde punten Legitimatie en Slagkracht (de HOE-vraag). Thans wordt dan ook voorgesteld om met dit deel van de voorstellen niet in te stemmen.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

Wet gemeenschappelijke regelingen, Gemeenschappelijke regeling regio Gooi – Vechtstreek, De RSA 2015 – 2018.

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

Het voorstel wordt gelijktijdig voorgelegd aan de 3 colleges en gemeenteraden.

Kanttelingen

Het vaststellen van de regionale samenwerkingsagenda is een eerste stap in het versterken van de regionale slagkracht en het verbeteren van de legitimatie van regionaal handelen. Na vaststelling zal het Regiobestuur aan de slag gaan met het uitwerken van de agenda. Dit gebeurt per onderwerp onder aansturing van het portefeuillehoudersoverleg en het Regiobestuur. Daar zullen ook voorstellen worden gedaan ten aanzien van het instellen van een adviescommissie of het verbeteren van de communicatie naar de gemeenteraden. Vervolgens doet het Regiobestuur in het najaar voorstellen tot het gericht aanpassen en bijstellen van de gemeenschappelijke regeling. Deze voorstellen worden lokaal bekrachtigd door de gemeenteraden. De voorbereiding hiervan zal plaatsvinden via een zogenaamde Denktank, waarin burgemeesters, wethouders, raadsleden ambtenaren worden vertegenwoordigd.

Bij het opstellen van de regionale samenwerkingsagenda stonden twee principes centraal:

1. Regionaal wat moet, lokaal wat kan
2. Vorm volgt inhoud

Ook bij het uitvoeren van de regionale samenwerkingsagenda staan deze principes centraal. De

gemeenten doen alleen die zaken regionaal die ook echt moeten. Daarbij werken de gemeenten eerst de inhoud van het onderwerp uit, alvorens nagedacht wordt over de vorm (governance) van samenwerking op dat onderwerp.

Financiën

De gemeenten hebben in de Regiobegroting structureel middelen beschikbaar gesteld voor de regionaal samenwerkingsagenda. Jaarlijks is er € 450.000,- budget vanuit de gemeenten beschikbaar voor het opzetten en uitvoeren van gezamenlijke projecten. Daarbij hanteert de Regio Gooi en Vechtstreek het principe dat elke euro vanuit het gemeentelijk budget, aangevuld kan worden met een euro cofinanciering van derden (subsidies, private investeringen, etc.).

Projectbudget RSA 2019 – 2022

Jaar	Inkomsten	Cofinanciering	Totaal
2019	450.000	450.000	900.000
2020	450.000	450.000	900.000
2021	450.000	450.000	900.000
2022	450.000	450.000	900.000
Totaal	1.800.000	1.800.000	3.600.000

Bovenstaand budget is bedoeld om projecten in het kader van de regionale samenwerkingsagenda uit te voeren. Het is geen uitvoeringsbudget. Zo valt het uitwerken van een business case snelfietspaden onder het projectbudget en de realisatie van de snelfietspaden niet. Daar waar nu al duidelijk is dat projecten nu of op termijn vragen om investeringen of hogere uitvoeringskosten is dat benoemd in de regionale samenwerkingsagenda.

Het Regiobestuur is verantwoordelijk voor het financieel beheer op de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda. Het Regiobestuur stelt op basis van de vastgestelde regionale samenwerkingsagenda en de adviezen van de portefeuillehoudersoverleggen een meerjarenbegroting voor de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda op. Indien er aanvullende middelen nodig zijn, doet het Regiobestuur hiervoor voorstellen richting de gemeenten.

Uitvoering

Gemeenteraden hebben met de zienswijzen focus aangebracht in de regionale samenwerking. Door te focussen op onze strategische opgaven in deze bestuursperiode kunnen de gemeenten de samenwerking gericht versterken. Hierbij volgen wij het adagium 'regionaal wat moet, lokaal wat kan'.

Voor 1 juni adviseert de regio de gemeenten over definitief ingediende amendementen over de agenda. Deze dienen uiterlijk 24 mei a.s. ingediend te zijn bij de regio.

Na vaststelling van de regionale samenwerkingsagenda gaat het Regiobestuur in afstemming met de gemeenteraden aan de slag met het uitwerken van voorstellen ter versterking van de legitimatie van regionale samenwerking. De vorm volgt zo de inhoud. In samenwerking met het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties en de provincie Noord-Holland gaat de Regio gericht experimenteren om de legitimatie en slagkracht van de samenwerkingsagenda te versterken.

Communicatie

Het Regiobestuur coördineert de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda. De Regio communiceert over de voortgang via www.regioqv.nl/gemeenteraden/.

Bijlagen

Aanbiedingsbrief RSA 2019 – 2022.

RSA Gooi en Vechtstreek 2019 – 2022.

Raadsbesluit.

RSA opmerkingen vanuit team RO en MO